

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

7860, с. Славяново, общ. Попово, обл. Търговище

ул. “Първи май“ N 15, тел. 06034 2225

e-mail: ouslavyanovo@gmail.com

УТВЪРЖДАВАМ:.....

ЗЛАТИНКА СПАСОВА

Директор на ОУ “Васил Левски” с. Славяново

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА
РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
В
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ с. СЛАВЯНОВО**

Програмата е актуализирана и приета от педагогическия съвет с Протокол № 7 от 14 септември 2022 година, съгласно чл.263, ал.1, т.8 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Въведение :

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнати в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекс от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвянето на училищната програма за превенция на ранното напускане на образователната система :

- Закон за предучилищното и училищно образование
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напуснали образователната система /2013 – 2020/
- Национална стратегия за насърчване и повишаване на грамотността /2014 – 2020/
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013 -2020г./, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по - добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по - висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напусналите училище и техните семейства и върху цялостното социално - икономическо развитие на страната.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия.

Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

- Икономически причини.
- Социални причини.
- Етнокултурни причини.
- Образователни причини.
- Институционални причини.
- Причини свързани със здравния статус.
- Психологически причини.

Социално - икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;

Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. ;

Етнокултурни причини: по - ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др. ;

Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и др.

Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;

Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование;

В ОУ”Васил Левски“ с.Славяново, деца застрашени от отпадане са основно тези които имат неизвинени отсъствия или имат повтарящи се прояви на насилие и агресия към съучениците си, Тава са деца предимно от ромски произход, които се отглеждат от баба и дядо, а реално родителите има се намират в чужбина, но въпреки това е едно от училищата в областта, с нисък процент на отпаднали ученици. Това се дължи на последователната политика на образователната институция подчинена на принципите за:

Всеобхватност на дейностите - осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;

Публичност и прозрачност на цялостната политика - чрез интернет страницата на училището, добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;

Обратна връзка с институции, родители, настойници, посещения по домовете от класни ръководители, разговори с учители, ученици и кметовете по селата;

Индетифициране на рисковите фактори - доклади, анализи на класните ръководители;

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от индетифицираните рискови групи в училище.

Подобрени резултати от НВО и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

Политиките и мерките, които училището предприема за преодоляване на причините за

отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

Политики и мерки в ОУ "Васил Левски" с. Славяново, произтичащи от:

Семейни и социални причини:

Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по - ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, консултации и сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца - Местната комисия за борба с противобществени прояви на малолетни към общината.

Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден - домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето - побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето" и други институции.

Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ спред възможностите на училището, като - за учениците от 1 до 7 клас има осигурени безплатни учебници, а за тези от 1 до 4 клас има и безплатна закуска или плодове. В училището функционира училищен стол, който се ползва за обедно хранене. Всички деца посещаващи целодневно обучение се хранят напълно безплатно.

Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на лекционна форми за информираност на тинейджърите за сексуалното им развитие, от общо практикуващи лекари: „Пубертет, юношество и съзряване".

Други по - важни мерки и дейности, залегнали в програмата на училището за превенция на ранното напускане на училище са:

Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците:

Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи. Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на неизвинени отсъствия на ученик - информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.

Координиране на действията на класните ръководители с тези на училищното ръководство.
Запознаване на учениците с правилника на училището от класните ръководители още в първия учебен час.

Разглеждане в ЧК на теми свързани : с превенцията на насилието;

- опасностите от сърфиране в интернет както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;
- теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.

Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екипност - провеждане на тренинги за създаване на екипност, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс. От класните ръководители, най-вече в час на класа.

Подпомагане адаптирането на учениците от петите класове от начален към прогимназиален етап на обучение, чрез провеждане на тренинги - за адаптация и екипност. От класния ръководител.

Утвърждаване на позитивна дисциплина - използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

Развитие на училищната общност - превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.

Екипна работа между учителите - обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.

По - голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.

Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график, както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите ако се наложи.

Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностово развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие. Екипът включва - педагогическият съветник, училищните психолози, учителите по съответните предмети както и класните ръководители. Координатор може да бъде заместник - директора на съответния етап, главен учител, както и други педагогически специалисти.

Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.

Сътрудничество с различни организации - Дирекция „Социално подпомагане“, отдел за закрила на детето, ДПС, „Фондация Помощ за благотворителността в България“ и др.